Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
24 september 2026

verslag

Omschrijving	Standaardisatieraad Nationaal Archief
Vergaderdatum en -tijd	7 september 2026, 15:00-17:00 uur
Vergaderplaats	online
Aanwezig	Afelonne Doek (voorzitter), Nationaal Archief Gerrit Bril, Provincie Overijssel Jacqueline Rutjens, CIO Rijk Martijn Kerkhof, Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding Wnd. coördinator Nationaal Archief Secretaris, Nationaal Archief
Afwezig	Mary-José van Overveld, Waterschap Brabantse Delta Tanja van Burgel, Ministerie van Financiën Petra Links, Gelders Archief Paul ten Vergert, Gemeente Enschede Ella Kok-Majewska, Regionaal Archief Rivierenland Erik Bruinsma, Centraal Bureau voor Statistiek Dany Venema, Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

- Afmeldingen van Paul ten Vergert, Mary-José van Overveld, Petra Links, Tanja van Burgel, Dany Venema en Ella Kok-Majewska.
- Schriftelijke inbreng van de VNG en het Ministerie van Financiën wordt ingebracht bij de desbetreffende agendapunten.
- De voorzitter geeft een update over MDTO. Op 29/9 is MDTO geagendeerd in het OBDO nadat het vorige keer niet behandeld is. Intussen zijn gesprekken gevoerd met ministeries die bezwaren hadden geuit. De oplegger is verduidelijkt op punten waar zorgen waren. De verwachting is dat het een hamerstuk wordt en MDTO vanaf wordt toegevoegd aan de lijst met verplichte 'pas-toe-en-leg-uit' standaarden.
- Dany Venema (Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding - RvIHH) heeft de uitnodiging geaccepteerd om zitting te nemen in de Standaardisatieraad. Hij sluit bij de volgende vergadering aan.
- Het Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI) is gestopt. Erik Mulder en Martijn Kerkhof worden bedankt voor hun positieve bijdragen en inzet.
- Jacqueline Rutjens geeft aan dat dit haar laatste deelname is aan de SRNA vanwege haar vertrek bij CIO-rijk. Ze heeft plv. CIO-Rijk bereid gevonden in de SRNA deel te nemen. De voorzitter bedankt haar.

- Gerrit Bril meldt dat hij Terri Quinn, Coördinator IBT en IBT toezichthouder informatie- en archiefbeheer voor de provincie Noord-Brabant bereid heeft gevonden als zijn achtervang deelname SRNA.

2. Accorderen van nieuwe en gewijzigde kennisproducten

Ter accordering. De handreikingen die onder bespreekpunten 2.1, 2.2 en 2.3. worden voorgelegd zijn ontwikkeld/herzien in opdracht van het Programma Open Overheid. Dat betekent dat ze behandeld zijn in de Expertgroep IHH, de Programmaraad OenIHH, en de Stuurgroep OenIHH.

2.1. Handreiking Vervanging analoge documenten – herziening

De projectleider (PL) licht de begeleidende nota toe. De eerste module ligt ter accordering voor. Aanvullend geeft ze aan dat er nog meer modules ontwikkeld worden. De leden geven complimenten voor de module. Vervolgens brengen de leden de volgende vragen en opmerkingen in:

- Wordt microfilm beschouwd als analoog materiaal? De PL geeft aan dat dit door NA niet geaccepteerd wordt. Op decentraal niveau is dat soms anders. Dit is daarom buiten scope van de handreiking.
- Waar ligt de grens in de tijd bij het vervangen van te bewaren archieven? Minder ervaren archivarissen zouden minder oog hebben voor cultureel erfgoed. De PL geeft aan dat dit in module twee bij de afwegingen terug komt.
- Een schriftelijke ingebrachte vraag gaat over de reikwijdte van retrospectieve vervanging. Er wordt een expliciete afbakening gemist of de handreiking zowel routinematige als retrospectieve vervanging omvat. In de gemeentelijke praktijk zijn dit wezenlijk verschillende situaties. De PL geeft aan dat dit alsnog wordt opgenomen
- Een lid vindt de procesbeschrijving een prima kapstok, maar wel wat mager. Hij doet het voorstel om een best practice te delen om wat meer *body* te geven. Dit komt in module drie.
- In de procesbeschrijving staat vermeld dat Inspectie OE documentatie kan opvragen, dat geldt ook voor de interbestuurlijke toezichthouders richting decentrale overheden. Dit wordt nog opgenomen.
- De 'Verklaring van Vernietiging' staat (nog) niet in het proces. De PL geeft aan dat dit volgt in een latere module.
- Uit een schriftelijke vraag blijkt dat de wijze het vaststellen van een procesbeschrijving niet duidelijk is. Er wordt een voorbeeld toegevoegd.
- Hoe borg je beheer en wordt er in een model voorzien? De PL geeft aan dat module vier voorziet in een opsomming en module drie de stappen die gezet moeten worden.
- Wanneer is het juridische moment waarop feitelijk sprake is van vervanging? Is dat na vaststelling van het vervangingsproces of pas nadat de analoge originelen daadwerkelijk zijn vernietigd? In de praktijk wordt gemerkt dat informatiebeheerders en archivarissen dit niet altijd hetzelfde interpreteren. De PL bekijkt waar dit onderwerp precies past.
- De vraag wordt gesteld of het NA de uitvoerbaarheid in de praktijk in beeld heeft. De modules worden in nauwe samenwerking met de RvIHH geproduceerd en de uitvoerbaarheid is goed in beeld, aldus de voorzitter.

2.2. Handreiking Digitaal Overbrengen in de praktijk – update

De projectleider (PL) licht de begeleidende nota toe. Hij geeft aan dat het gaat om een toevoeging op het gebied van ontheffing, opschorting, overbrenging zonder

verplaatsing. De leden waarderen de nieuwe toevoegingen aan de handreiking. Vervolgens brengen de leden de volgende vragen en opmerkingen in:

- Bij de 'Beschrijving' zit een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten voor het verlenen van opschorting aan lagere overheden. Graag wel expliciet vermelden bij de relevante processen.
- Het gaat in de hoofdstukken om uitzonderlijke situaties. Dat straalt het nu niet uit. Duidelijker maken overheidsorganen in principe gehouden zijn aan overbrenging. De PL geeft aan dat onderdelen op de website NA worden aangepast. In de huidige tekst is de toon al niet vrijblijvend.
- De VNG stelt (schriftelijke inbreng) voor om de komende periode actief praktijkervaring bij gemeenten op te halen rondom complexe verschijningsvormen en deze ervaringen te gebruiken voor verdere ontwikkeling van de handreiking. Het Nationaal Archief zou hierin samen met de VNG enkele gemeenten kunnen volgen die met dergelijke constructies experimenteren. Het NA wil graag praktijkervaringen opdoen met betrekking tot ontheffing en overbrenging zonder verplaatsing en neemt contact op met de VNG.
- Op dit moment zijn er weinig tot geen praktijkvoorbeelden rondom overbrenging zonder verplaatsing en het maken van duidelijke afspraken over toegang in zo'n situatie. De oproep wordt door een Gerrit Bril in het LOPAI ingebracht.

2.3. Handreiking Duurzame toegankelijkheid van algoritmes modules 1, 2 – nieuw

De projectleider licht de begeleidende nota toe. De leden reageren positief op de komst van deze modules. Vervolgens brengen de leden de volgende vragen en opmerkingen in:

- Het geeft een lid vertrouwen dat deze stukken de governancelijn van het Programma Open Overheid hebben doorlopen.
- De coördinator meldt dat het Ministerie van VWS bij bespreking in de Stuurgroep Openbaarheid en Informatiehuishouding zorgpunten en vragen had over de modules. Een gesprek hierover heeft de zorgen weggenomen. Het ministerie van J&V heeft ook input gegeven, een gesprek volgt nog.
- Een lid geeft aan de stukken verhelderend en inhoudelijk goed te vinden. Aandachtspunt is dat er in de woordenlijst oude terminologie staat. De PL zegt toe dat de stukken aan zullen sluiten op terminologie van de Archiefwet 2026.
- Graag de Wet Digitale Toegankelijkheid expliciet noemen en aangeven dat het niet om deze wet draait in de modules.
- De VNG is positief dat er grote gemeenten hebben bijgedragen maar vraagt ook aandacht voor kleinere organisaties. Bij de verdere ontwikkeling, en zeker richting module drie, vraagt de VNG daarom aandacht voor proportionaliteit, uitvoerbaarheid en concreet handelingsperspectief.

Alle bovenstaande modules (2.1, 2.2. en 2.3) worden geaccordeerd.

Ter informatie

2.4. Handreiking Waardering & selectie – update

Een inhoudelijke expert (IE) betrokken bij de update licht de begeleidende nota toe. Het doel van deze update is de handreiking in lijn te brengen met de Archiefwet 2026, zodat gebruikers kunnen vertrouwen op actuele kennis over

begrippen, processen en handelsperspectieven over het thema waardering en selectie. De leden geven complimenten voor het verzette werk aan deze handreiking. Vervolgens brengen de leden de volgende vragen en opmerkingen in:

- Er wordt voorgesteld de termijn van de benoeming van lokale externe deskundigen die worden betrokken bij het vaststellen van hotspots van decentrale overheidsorganisaties op 5 jaar te zetten in lijn met het Archiefbesluit 2026. De IE geeft aan dat de wettelijke termijn geldt voor alle externe deskundigen die worden benoemd op grond van het Archiefbesluit. Voor andere (lokale) externe deskundigen staat het decentrale overheidsorganisaties vrij de termijn van 5 jaar over te nemen.
- Een lid vroeg wat de status is van de hotspotmonitor nu die niet langer opgenomen zal worden in selectiebesluiten. De IE geeft aan dat de hotspotmonitor facultatief blijft. Het staat overheidsorganisaties vrij om de hotspotmonitor in te richten. Aangezien de inrichting daarvan een interne aangelegenheid is, hoeft die niet vastgelegd te worden in een selectiebesluit. Vastgestelde hostpots worden gepubliceerd in het selectieregister van het NA.
- Een lid constateert dat het Generiek Waarderingsmodel Rijk (GWR) geactualiseerd moet worden. Ze heeft de nota vanuit een bredere context bekeken. Ze vraagt zich af waar de risicobeoordeling is verwerkt. De IE geeft aan dat de handreiking een risicoanalyse voor het bepalen van bewaartermijnen bevat, maar dat er in nota geen aandacht aan gegeven is omdat het niet wezenlijk verandert onder de Archiefwet 2026. Daarnaast bestaat de handreiking DUTO-risicobeoordeling. De voorzitter vult aan dat je ook bewaartermijn kunt meenemen in het bepalen van passende maatregelen.
- De IE geeft aan dat het selectieregister inzicht gaat geven in gebruikelijke waarderingen en bewaartermijnen. Dit inzicht is ook bruikbaar voor de update van het GWR.
- Het Archiefbesluit 2026 bepaalt dat het NA ook een rol krijgt bij afwijkingen van selectiebesluiten van decentrale overheidsorganisaties, want afwijkingen van alle overheidslagen moeten worden gepubliceerd in het selectieregister. De IE noemt dat de uitvoerbaarheid hiervan ook in beheergroep uitgebreid besproken is.
- Een lid vraagt om duidelijkheid wat er vanaf 1 januari verplicht is. De voorzitter meldt dat er geen overgangsrecht. Publicatie in het selectieregister is dus vanaf 1 januari verplicht.
- Het NA is zich bewust van de potentiële werklast die het registreren van alle afwijkingen van Selectiebesluiten door archiefvormers in het selectieregister met zich meebrengt.

3. SRNA en het normerend mandaat van de Rijksarchivaris

De voorzitter licht de stand van zaken rondom het normerend mandaat van de Rijksarchivaris toe. Het is een terugkerend agendapunt. De gesprekken met stakeholders zijn na de zomerstop weer opgestart, geeft de voorzitter aan.

De VNG heeft gevraagd of toekomstige normen onder dit mandaat zouden kunnen gelden voor decentrale overheden. De voorzitter geeft aan dat het normerend mandaat alleen geldt voor het rijk, maar dat wel een bijkomstig doel kan zijn om – in afstemming - te komen tot normen die ook voor de medeoverheden logisch zijn.

Een lid geeft als aandachtspunt mee dat indien de normerende rol toeneemt in de SRNA, de aandacht voor decentraal zou kunnen verminderen. De voorzitter benadrukt dat los van hoe het mandaat praktisch wordt uitgevoerd, al het goede van de SRNA, namelijk alle overheidslagen aan tafel, te willen behouden.

4. Afsluiting

De volgende vergadering is fysiek in Amersfoort (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) op 24 november.
Vergaderstukken zijn te vinden op de SRNA-pagina van de Kenniscommunity Informatie en Archief (KIA)

CONCEPT